Ч. 65 Середа 22 марця (3 цьвітня) 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годинї по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

З Ради державної.

Вчера вела ся в Палатї послів дальша нарада над податком зарібковим предприємств, обовязаних складати публичні рахунки. Майже всї бесїдники заявили ся против оподаткованя кас ощадности а пос. Рознер сказав, що таке оподатковане виходило би на оподатковане добродійности. Яко ґенеральними бесїдниками вибрані посли Слявік і Щепановский. Справоздавець пос. Абрагамович зазначив в своїй бесїдї, що Палатї не розходить ся о то, щоби дати доказ непогрішимости комісиї податкової, лиш о то, щоби ухвалили то, що єсть справедливим. Що-до кас податкових, то заявив бесїдник, що анї він анї комісия податкова не думають вести борби против кас ощадности, тих институций, котрих пожиточну і добродійну дїяльність певно нїхто більше не оцїняє як комісия. Предкладане оподатковане певно не зруйнує ті институциї і кождий рільник чув би ся щасливим, коли-б лиш так був оподаткований. Бесїдник заявив, що після нового закона 25 таких кас в долїшній Австриї платили би менший податок як доси, в Галичинї 21, в Чехах 36, на Мораві і Шлеску по 16, в Тиролї 6, в горішній Австриї 5 а в Зальцбурзї і Стириї по 3. Внесене в справі оподаткованя має отже заразом на оцї і пільгу для кас щадничих. Дебати над сею справою ще не закінчено і на слїдуючім засїданю будуть промавляти ґенеральні бесїдники.

Нинї в Палатї послів нема засїданя; за то збирають ся на засїданя всїлякі комісиї а між ними: комісия буджетова, котра приступить до наради на етатом міністерства торговлї і над титулом: „найвисша палата обрахункова“, і підкомітет комісиї для реформи виборчої.

Комісия гірнича Палати послів відбула в послїднїх днях два засїданя, на котрих по оживленій дискусиї ухвалила проект закона о заведеню інспекторів гірничих, лиш з делкими змінами в основі обговореній межи референтом пос. Бернрайтером, а п. міністром рільництва гр. Фалькенгайном.

На послїднїм засїданю Кола польского обговорювано реформу податкову. На сїм засїданю явили ся також делеґати: заступник маршалка краєвого Хамец, презес кредитового товариства земского п. З. Дембовский і синдик того-ж товариства др. Скалковский. Делеґат Скалковский домагав ся, щоби листи заставні галицкого товариства кредитового земского, котрі посїдають такий самий привилей податковий, як і банк австро-угорский, були увільнені від податку, позаяк той податок спиняв би розвій товариства. Против оподаткованя промавляли також делеґати Хамец і Дембовский. Остаточно ухвалено внесене пос. Єнджейовича, після котрого Коло має старати ся о низше оподатковане листів заставних товариства кредитового земского, а на случай, коли би то не удало ся, стреміти до того, щоби також листи заставні австро-угорского банку були оподатковані.

„Буковина“ о становищи народу до держави і о своїй проґрамі.

Виходяча в Чернівцях руска ґазета „Буковина“ стане — як то доносимо на иншим місци — виходити частїйше і з сеї нагоди виступила она в послїднім числї з замітною передовою статиєю, в котрій, як каже, ще раз у збитій формі висказує погляди інтеліґенциї рускої стоячої за сею часописию, на рускі справи народні, значить ся, розвиває свою проґраму, притім і порушує гадки, котрі мають вагу і для ширшої рускої публики. „Буковина“ каже:

Нема тепер нїгде жадного житя культурного, виязтого із звязи державної. Кожда одиниця може бути добрим обивателем держави, так, що і сама она буде хіснувати ся добродїйствами державного устрою і держава буде мати в нїй свого щирого прихильника.

Коли-ж якийсь нарід в державі (т. зн. знов таки нїби одиниця, але висшого степеня) має увійти з державою в такі зносини, щоб се і самому народови і державі через взаємини і тїсне сполучене своїх власних інтересів вийшло на користь і на пожиток, то перед усім треба, щоб члени того народу прийшли до сьвідомости своєї народности, щоб они уміли здати собі справу з того, куда має стреміти нарід сам про себе і які відносини мають бути межи ним а державою.

Доки нарід не прийшов до національної самосьвідомости, доки він ще не знає, чого єму хотїти, чого бажати, яка его мета: доти він не є жадним полїтичним чинником, а для держави він радше небезпечний підданий, нїж вірна і безпечна підпора, бо дуже легко такий нарід стає ся попихачем проворних людий при всяких полїтичних заколотах.

В такім станї находять ся менше більше ще і тепер Русини. Чи-ж треба може на се аж доказів, що Русини се найліпший ґрунт для найріжнїйших полїтичних явних і тайних аґітаций, що серед Русинів є тьма всїляких наймитів. Річ ясна, що тим самі Русини своїй таки народности як найбільше шкодять, але тим

3)

Чи суть на Марсї люди?

(Вислїдки послїдних спостережень звіздарских на планетї Марсї.)

(Дальше).

Пригляньмо-ж ся тепер самій поверхни марса. Вже від давна було звістно, що декотрі сторони марса показують ся раз червоними, иншим разом жовтими, то знов білими. Дуже докладні спостереженя і розслїди, особливо же міляьского звіздаря Скіяпареллього, дають зовсім певну підставу здогадувати ся, що ті части поверхнї, що видають ся нам жовті, суть сухою землею, котра місцями і в деяких часах показуєсь нам червоною. Суха земля займає на марсї дві третини цїлої єї поверхнї. Під сим взглядом ріжнить ся марс значно від нашої землї, на котрій лиш третина єсть сухою землею. Для остаточних здогадів єсть то важна обставина, бо она показує нам, що на марсї переважає вже суха земля, підчас коли на земли переважає ще вода. Темнїйші місця, очевидно ті, котрі втягають сильнїйше в себе сьвітло сонця, — то моря і озера на марсї. Моря на марсї подібно, як і у нас на земли, переважають на полудневій півкули.

Але суха земля на марсї не творить великих, одноцїлих мас, континентів, як у нас на земли; суть то лиш більші або менші острови, поріддїлювані від себе морями та більше або менше широкими заливами, а що найцїкавійше, то сей факт, що почерез ті острови тягнуть ся довгі темні смуги, котрі виглядають зовсім так, як би то були штучно зроблені канали, викопані людскою рукою. Щось подібного на нашій земли не знаходимо. Тих каналів найбільше на північній півкули і они творять там цїлу сїть а до того суть ще так розложені, що місцями творять зовсім правильні трикутники — з'явище, якого нїгде не стрічаємо в мертвій природї. Що-ж дивного, що ті канали і їх розклад підсунули зараз від першого разу, як їх лиш спостережено, здогад, що то суть твори рук живучих якихсь сотворінь, може людий на марсї і призначені або на то, щоби в часї повени відводити воду з суші, або підчас посухи зводняти землю.

Найновійші спостереженя показали, що на поверхни марса відбувають ся великі зміни, зміни такі, о яких ми на земли не можемо мати і понятя. Треба-ж знати, що більше як від 30 лїт роблять ся дуже точні розслїди на поверхни марса, записують ся всїлякі зміни на нїй і здоймають ся карти, так, що нинї маємо вже не лиш дуже докладні карти, але навіть і ґльоби марсові, котрі представляють нам як найдокладнїйше, розуміє ся, о скілько то лиш можна, цїлу єго поверхню зі всїма єго морями і цїлою сухою землею. Найбільша в тім заслуга Скіяпареллього, котрий понадавав землям і островам, морям і озерам всїлякі імена. Коли-ж порівнати ті карти з тим, що тепер видко на марсї, то можна зараз розпізнати, де і які на нїм поробили ся зміни. Так насамперед що-до барви видко, що поверхня марса буває звичайно жовтава, часами прибирає червону краску, а сама середина марса буває майже завсїгди жовтава, а лиш рідко червона. Моря суть звичайно брунатної барви, але не всюди виступає та краска однаково сильно; часами виглядає море сіре. Подібне впрочім з'явище бачимо і у нас на земли: барва моря в горячих сторонах буває темнїйша, як коло бігунів. Так само буває після Скіяпареллього і на марсї — моря стають там найтемнїйші в тій порі, коли сонце на марсї доходить до найбільшої висоти, коли розпочинає ся лїто. З ріжної барви моря на марсї можна здогадувати ся, що оно не всюди єсть однаково глубоке, ба й що взагалї моря на марсї не суть так глубокі, як наші. Найбільші моря суть там, як сказано, на полудневій єго півкули; там єсть так зване полудневе море, море ерітрейске, море кімерийске і др. На північній півкули єсть мало мор і они там значно менші, творять, можна би сказати, лиш заливи, що відділяють від себе острови. Так маємо там н. пр. так зване по латинї море Acidalium, котре тим відзначає ся, що заєдно зміняє свою величину. Скоро лиш леди та снїги на північнім бігуни зачинають таяти, море се прибуває і стає ширше; противно, оно зменшає ся в зимі, коли північний бігун марса покриває

они, можна-б сказати зовсім мимохіть, нераз також і державі не дуже добру прислугу віддають.

Що саме серед Русинів сьвідомість национальна все ще не розбудила ся, що Русинам судилось в тім взгляді послідними бути між иншими народами Европи, се поясняє ся так, що Русини з усіх боків окружені народами, котрі через щасливі історичні обставини дістали перевагу в свої руки, і котрі уміли особливо школою присилувати Русинів до того, що вони присвоюючи собі вже навіть що найперші початки осьвіти, зараз таки винародовляли ся в користь чужої народности. Таким чином діялось, що майже вся інтеліґенция, яку Русини в своїм невідраднім положеню могли витворювати, ставала в ряди чужої інтеліґенциї. Де-ж у народу нема рідної інтеліґенциї, там не може розвинути ся жадне почуте национальне, жаден інтерес для держави; там не може розвинути ся такий патріотизм, що одушевляв би цілий нарід. Такий нарід, що ось так коротає своє житє без висших ідеалів і поривів, може вправді платити більше або менше податків, може ставити більше або менше здалих рекрутів, але для держави він в найліпшім разі більше тягарем ніж підпорою, а в тяжших обставинах може навіть і нещастем. А так само не може нарід без рідної інтеліґенциї і без почутя национальности тягнути для себе користи хоть би і з найліпших порядків державних; конституцийна управа се нещасте для народу, котрий осьвітою не доріс до неї.

Свою проґраму збирає „Буковина" в слідуючі три точки, она каже:

Ми працюємо, щоб розбудити сьвідомість национальну серед руского народу;

Ми працюємо, щоб у руского народу збудити інтерес для житя державного;

Ми працюємо, щоб виховати наш нарід так, аби він в обох сих напрямах виявляв здоровий погляд і хосенну діяльність.

Де-ж — каже дальше „Буковина" — має шукати руска інтеліґенция пристановища для рускої народности як не в Австриї, в котрій кождій народности запоручено можність свобідного розвитку?... Заявляємо виразно, що після нашого найглубшого переконаня наш руский нарід зможе аж тоді розбудитись, коли тісно сполучить свою справу народну із справою Австриї. Інтерес народний сего вимагає. Виходячи із того становища — каже „Буковина" — мусимо поборювати всякі аґітациї між руским народом, що виходять так на шкоду державі, як і нашій народній справі. Ми мусимо отже поборювати москвофілів, котрі защіплюють зневіре у власні сили, викликують байдужність до справ народних і державних та звертають очи Русинів за кордон, котрих аґітациї вимірені ще крім того на цілковиту загладу нашої народности. Так само будемо поборювати і тих, що ширять лиш саме невдоволене. Вічним наріканєм, стогнанєм і плачем нічого не здобудемо. Нам треба позитивної, дійстної праці, нам треба власною працею, своїми власними силами підготовляти дорогу до всяких культурних і матеріяльних здобутків.

Наконець каже „Буковина", що в справах релігійних буде підпирати церков, в справах социяльних буде стояти на становищи добра загалу народу і буде старати ся вирівнувати ріжниці, усувати несправедливости і підпирати лиш ті змаганя социяльні, що не будуть переворотом. „Буковина" буде займати ся справами всїх Русинів не лиш буковиньских але й галицких та угорских і справами Русинів в Росиї і Америці. „Буковина" буде отже орґаном всеї Руси-України, буде живо займати ся справами всїх частин еї, тримати свою руку на живчику матери Руси, слїдити бачним оком розвій і упадок руского духа, рускої сили, буде баштовим сторожем Руси. З огляду на се ми застановляли ся навіть над тим, чи не змінити імя нашої ґазети так, щоб в нім містилась немов проґрама еї; але жаль нам доброго імени „Буковина", що під ним ми відразу стали ширити руску национальну ідею; жаль нам того імени, що єго наша ґазета носить чесно вже одинайцятий рік, ніколи не скалявши єго ніяким негідним учинком. Ми переконані, що ціла Русь повитає нашу „Буковину" щиро, бо почує в ній відгомон голосу свого серця.

Супроти инших народностий і політичних партий будем ми займати взагалі таке становище, яке нам вкажуть заняти інтерес национальний і інтерес державний. Ми всїх сил доложимо, аби мирно полагодити всї ріжниці міжнародні і дійти до справедливого modus vivendi.

Перегляд політичний.

Проводир старочеської партиї др. Ріґер розіслав окружник, взиваючий Старочехів, щоби они орґанізували ся зі взгляду на надходячі вибори. Молодочехам ся акция Старочехів дуже не на руку.

З Черновець доносять, що буковиньский сойм збере ся зараз по великодних сьвятах на коротку сесию, котрої головною цїлию має бути нова нарада над будовою зелїзниць льокальних. Зачувати, що правительство не буде противити ся будові зелїзниці Вижниця - Неполоківці.

Вчерашні вибори у Відни до ради громадскої виказали там не двозначно велику силу антисемітів, котрі тепер готові ще таки зовсім взяти верх в раді громадскій. Антисеміти будуть там мати тепер 62 голоси а лїберали 76.

З Петербурга доносять, що правительство росийске буде мабуть енерґічно підпирати Хіну при заключеню мира так, що Япан не одержить анї кусника хіньскої землї. За то Хіна відступить Росиї кусень землї для скорочення сибірскої зелїзниці. З Одеси знов доносять, що охотнича фльота росийска робить великі приготовлення і незадовго буде мати Росия на далекім Всходї імпонуючу силу воєнну, морску і сухопутну.

З Мадриду доносять, що правительство іспаньске виславши значну силу воєнну на Кубу, задумує покликати під зброю 20.000 для доповненя армії, щоби тим способом удержати силу армії іспаньскої ненарушимою. Здаєсь однакож, що то єсть лиш дальше зброєнє ся Іспанії, позаяк ворохобня на Кубі єсть дійстно грізною і хто знає чи не треба буде вислати против ворохобників ще більше войска.

Новинки.

Львів дня 2 цьвітня 1895.

— Іменованя. Ц. к. Мінїстерство скарбу іменувало в службі удержуваня в евіденциї катастру податку ґрунтового ґеометрами евіденцийними II кляси: елевів евіденцийних: Стан. Леша, Юл. Равха, Стан. Ціхановского, цивільного ґеометра Ів. Іранека, інжинїра Фр. Зубрицкого і інжинїра лїсництва Альф. Гловіньского.

— Руска часопись „Буковина" в Чернівцях, що виходила доси лиш раз на тиждень, стане виходити від дня 1 (13) цьвітня чотири рази в тиждень з ілюстрованим додатком „Неділя" раз в тиждень. Редакцию „Буковини" обняв лїтерат і дотеперішний сотрудник „Народної Часописи" п. Осип Маковей.

ся ледом. Подібно прибувають та опадають і другі менші моря на північній півкули. Так само буває і з полудневим морем, званим Тербі, котре єсть майже кругле; докола сего моря видко землю раз суху, другий раз залиту водою. Такі самі зміни, лиш в ще значно більшім обемі, спостережено на однім мори по середині марса; в ріжних часах заливало се море величезні простори своїх берегів, то знову з них уступало.

Всї того рода спостереженя укріпили не лиш в тім здогаді, що на марсї єсть дійстно вода, але насунули ще й гадку, що суха земля на марсї, взглядно марсові острови, суть дуже низькі, коли їх море може заливати, та що взагалї на марсї нема гір. Але гадка гадку родить і так сей здогад насунув питане: Хиба-ж на марсї не було нїколи гір? Преці на нашій земли суть гори; на місяци видимо так само гори, а хоч они трохи инакші, як наші, може инакше повстали, то все-таки суть гори. Длячого-ж би лиш на марсї їх не було? Хиба-ж там сила огниста нїколи не дїлала так само, або бодай подібно, як на земли і місяци? А може й був колись час, коли на марсї були гори, але час то дуже, дуже давний; сотки тисячів літ минули з тої пори, коли на марсї були гори. А де-ж они подїли ся? Відповідь на се не була би так трудна. Преці й на нашій земли видимо, як вода чим раз більше рівнає землю. Кілько-ж то землї змиває вода з гір і несе еї далеко в доли та аж в море! Нема сумнїву, що і в наших морях росте дно чим раз більше, а недалеко берегів оно навіть таки значно підносить ся і творить не лиш підводні лави, але навіть і розширяє береги. То само могло колись дїяти ся і на марсї; вода поволи змивала гори, аж наконець і змила їх зовсім, зрівнала марсову землю. Сей здогад міг би нам також пояснити, длячого марсові моря, як то по всїй імовірности здаєсь бути, не суть дуже глубокі, а місцями в них суть таки значні мілини. Коли-б так дїйстно було, то сей факт вказував би нам на дуже вже далеко поступивший розвій марса. А може таки суть на марсї гори? Ну, коли-б були, то хиба вже так малі, що ми їх не можемо нїяк доглянути.

Але на марсї видимо ще й инше далеко цїкавійше з'явище, котрого не можемо собі нїяк пояснити, бо щось подібного не знаходимо на земли. Суть то так звані марсові канали, про котрі ми вже повисше згадували, а котрі перші викликали у нас той здогад, що на марсї суть якісь люди. Ще анґлїйский учений Локер добачив був ті канали на марсї і нарисував їх на своїй карті, не знаючи однакож, що они представляють собою. В 1868 р. відрисував їх з марса другий анґлїйский учений, Дове; але аж Скіяпареллї нарисував їх в 1877 р. таке множество, що они надали вигляду поверхні марса зовсім новий, якийсь дивний і незрозумілий характер. Він і назвав ті якісь утвори на марсї каналами. Коли Скіяпареллї перший раз видав свою карту марса, то всї думали, що ті єго рисунки суть лиш оттак на борзї роблені, то лиш прості знаки, а не вірні копії, бо нїхто не хотів вірити, щоби ті канали були дїйстно так рівні, як би роблені під лїнію, та щоби цїлою сїтею трикутників вкривали поверхню марса, значить ся ту суху землю, котра єсть переважно на єго північній півкули. Нинї вже нема нїякого сумнїву, що то дїйстно канали, котрими плине вода, бо видко, що они всї ідуть з якогось великого моря і кінчать ся або в якімсь озері, або в другім каналї, або наконець в тім місци, де перетинає ся кілька каналів. В так званім нїлевім озері сходить ся н. пр. шість каналів, а в другім озері названім по латинї Trivium Charontis сходить ся їх що найменше вісїм. Звідки-ж би они взяли ся там на марсї? Чи сама природа їх там утворила? Преці щось подібного не стрічаємо нїгде в природї. Можна би собі се з'явище хиба лиш тим пояснити, що то поробили їх на марсї якісь розумні сотворіня. Ба, але чи то річ можлива, коли ті канали бувають звичайно до 50 кільометрів широкі а многі з них суть на 100 ба навіть і на 1000 кільометрів довгі. Коли-б їх дїйстно робили там якісь люди, то цїлий рід людский від найдавнїйших часів аж до нинїшного дня не міг би був ще утворити цїлої тої їх сїти. Така робота переходила би всяку силу людску. Навіть в тім случаю, коли увзгляднимо, що вагота на марсї єсть значно менша, як на земли, отже можна там більші тягари двигати з меншою силою і навіть коли-б тамошні люди мали як найліпші машини, — то все-таки не могли би ще виконати такої роботи. Ба, трудність поясненя сего з'явища показала ся ще більша, коли в 1879 р. спостережено, що многі з тих каналів нараз подвоїли ся і що то нове з'явище показало ся майже на цїлій сухій земли марсовій.

Цїкаво видїти, як подвоюють ся ті канали на марсї. Дїє ся то майже завсїгди в той спосіб, що на право або на лїво від видного вже каналу, на яких 60 або 70 кільометрів, а навіть і більше від него, показує ся ще й другий,

— **Нещаслива пригода** приключила ся в Маріямполи дня 26 м. м. тром людем: Двох селян і один жид перевозили човном через Днїстер товари. Коли човен опинив ся на середині ріки, надплила крига і вдарила так сильно в човен, що вивернула его а люди впали у воду; двох з них виратувало ся, а третий утопив ся.

— **Повінь.** З Сокаля доносять, що внаслїдок таяня леду вода в Бузї так прибула що дня 28 марта вилила і позаливала на кілька миль далеко околиції пад рікою. В Сільци залила вода 200, а в Пархачи 25 загород селяньских. Так само в Кристинополи, Добрачині, Завишни і Новім дворі стоїть богато домів під водою. В Кристинополи залила вода зовсїм уряд почтовий і ушкодила пересилки почтові. Повінь та знищила або ушкодила всї запаси живности, які мали ще тамошні жителї і поміч длятого есть конче потрібна. Средства осторожности заряджено. — Вода на Днїстрі все ще прибувае. Під Журавном перервала вода вал дороговий коло мосту новений, і переплывае по залитій водї на пів метра високо. Старий Мартинів стоїть під водою. Комунікацию через міст в Днїстрі в Сівці замкнено. Села Ківець, Деменка лїсна, Деменка піддністряньска, Надїтичі і Межиріче стоять під водою. Село Тершаків цїле під водою і в кождій хатї стоїть вода. Люди дістають ся одні до других човнами.— Річка Товмачок під Нижневом залила всї поля на просторі від Олешева до Нижнева; так само річка Вора під Тисьменицею.

— **Крадежі.** Коло віденьскої каварнї у Львові там, де стае електричний трамвай, добачив аґент полїцийний, як звістний ему злодій Бенямін Шехтер, війшов серед великого натовпу до вагона, перейшов ся по нім і другим боком вийшов з него. Аґент зараз его задержав тай зробив ревізию у него. Показало ся, що злодій підчас свого переходу через вагон зручним способом витягнув якомусь панови Вайцберґови пулярес з грішми з кишенї. — М. Шульберґови, при ул. Божничій у Львові украли невислїджені доси злодії пять зелїзних лїжок, 150 кільо цинку, приготовленого до топленя, а крім того зелїзні дручки, кітли та инші знаряди вартости около 40 зр.

— **Катастрофа на похороні.** В місцевости Фельтре під Венецию завалив ся високий мур церковний підчас похорону в хвили, коли спускано домовину з тїлом до гробу. Сьвященика, котрий вів похід похоронний і кілька осіб, що були на похороні, убило на місци а 18 осіб есть тяжко покалїчених.

— **Пес уратував від смерти** сими днями якогось урядника при варшавско-віденьскій зелїзници, Антона Ґ. у Варшаві. П. Ґ., чоловік нежонатий замкнув піч за скоро недобачивши, що в ній есть ще грань і положив ся спати. В комнатцї бічній лежав собі також і его пес, пудель. Коли пан рано о звичайній порі не вставав, почав пес его будити. П. Ґ. стратив вже був від чаду притомність, а пес зміркував також, що її ему щось хибуе, та став бігати по комнатї, перевертав крісла, стягав одїж свого пана аж наконець вискочив на вікно і головою вибив шибу а відтак став голосно уїдати і звернув тим увагу сусїдів, котрі зміркувавши, що мусїло щось стати ся, виважили двері і відратували майже вже неживого чоловіка.

Господарство, промисл і торговля.

— **Тягненє льосів.** При вчерашнім тягненю льосів з 1854 р., припала головна виграна 100.000 зр. на серию 1313 число 21; друга виграна 10.000 зр. на сер. 1446 число 24. — При тягненю льосів Рудольфа головна виграна 15.000 зр. припала на сер. 5846 ч. 43; друга виграна 3000 зр. на сер. 2255 ч. 23. — При тягненю льосів Тиси головна виграна 100.000 зр. припала на сер. 1549 ч. 20.

Дирекция зелїзниць державних подае до відомости: „Північно-німецкий рух товаровий з Галичиною і Буковиною. — З днем 1 цьвітня 1895 увійшла в житє нова тарифа, обіймаюча безпосередні цїни единичні тарифи виїмкової ч. 2 для перевозу дерева необробленого і примітивно лиш обробленого, як також порогів зелїзничих і дерева для рудокопів.

Телеграми.

Відень 2 цьвітня. Его Вел. Цїсар принимав вчера в полудне на авдиенциї болгарского президента мінїстрів Стоілова.

Відень 2 цьвітня. При нинїшних доповняючих виборах 46 членів до ради громадскої в другій ґрупі виборчій вибрано 20 антисемітів і 18 лїбералів; мають ся відбути ще 8 тїснїйших виборів. Антисеміти зискали тринайцять мандатів.

Берлин 2 цьвітня. Цїсар Вільгельм вислав вчера до кн. Бісмарка довше письмо ґратуляцийне. Вечером відбув ся в честь кн. Бісмарка великий пир у цїсаря для 140 осіб, на котрім цїсар тоастував в честь кн. Бісмарка. По пирі пішли гості до театру на ґалеве представленє.

Відень 2 цьвітня. Болгарский президент мінїстрів Стоілов виїхав на кількадневний побут до Берлина.

Цельовац 2 цьвітня. Підчас бісмарківского торжества, коли товариство сьпівацке виступило на подіюм, заломили ся дошки і погруде Бісмарка упало та розбило ся.

— **У Львові** виходять ті лїтературні часописи і вістники: **Зоря**, ілюстроване письмо лїтературно-наукове, 72 аркушів друку на рік, коштуе 6 зр. у Львові, ул. Академична ч. 8. — **Дзвінок**, ілюстроване письмо для науки і забави руских дїтий і молодежи; 36 аркушів друку 5 зр. у Львові ул. Чарнецкого ч. 26. — **Правда**, місячник полїтики, науки і письменьства, около 60 арк. друку, 5 зр. у Львові ул. Академічна ч. 8. — **Житє і Слово**, вістник лїтератури істориї і фольклору; 60 аркушів друку 5, вр. у Львові, ул. Глубока ч. 7.

— **„Правда“**, вістник полїтики, науки і письменьства, виходить тепер два рази на місяць, 15-ого і 30-ого, складае ся з півпята аркуша друку на місяць, а мимо того коштуе на рік тілько 4 зр. Адміністрация „Правди“ находить ся у Львові, при улици Академичній ч. 8.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1894, після львівск. год.

Відходять до

	Поспішний		Особовий			
Кракова	3·00	10·46	5·26	11·11	7·31	—
Підволочиск	6·44	3·20	10·16	11·11	—	—
Підвол. Підзам.	6·58	3·32	10·40	11·33	—	—
Черновець	6·51		10·51	3·31	11·06	—
Стрия			10·26	7·21	3·41	7·48
Белзця	—		9·56	7·21	—	—

Приходять з

	Поспішний		Особовий			
Кракова	3·08	6·01	6·46	9·36	9·36	—
Підволочиск	2·48	10·06	6·21	9·46	—	—
Підвол. Підзам.	2·34	9·42	9·21	5·55	—	—
Черновець	10·16		7·11	8.13	1·03	2·38
Стрия	—		9·23	9·10	12·46	—
Белзця	—		8·24	5·21	—	—

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано

В інформацийнім бюрі ц. к. австр. зелїзниц державних у Львові ул. Третого Мая ч. 3. (Готель Імперіяль) продае ся білети полосові і окружні, пляни їзди і тариф у форматі кишеневім і дае ся інформациї в справах тарифових і перевозових. У тім бюрі, а також у таким самім бюрі у Відни (I. Johannengasse 29) удїляе ся устних або письменних пояснень в справах служби на ц. к. австр. зелїзницях державних. О скілько підручники зі зваляють, можна такмже засягнути інформаций що до решти австро-угорских і заграничних зелїзниць.

Час подаемо після годинника львівского він різнить ся о 35 мінут від середно - европейского (зелїзничого): коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 35 мін.

Надіслане.

За редакцию відповідае Адам Кошкадацкий.

зовсїм подібний до першого і рівнобіжний з ним. В декотрих случаях показуе ся первістний канал по здвоєню ще виразнїйше і правильнїйше, як перед тим. Так було н. пр. в 1882 р. Тогди здвоїв ся був канал Імуна, котрий ще в 1879 р. не всюди був однаково широкий; коли ж коло него показав ся другий канал, то Імуна був вже всюди однаково широкий. Коли якийсь другий канал перетинае здвоєний, а поза тим місцем, де они перетинають ся, один із здвоєних есть ширший або яснїйший, то так само зараз і другий есть ширший і яснїйший; коли він вузший, той другий его есть вузший. Канали — каже Скіяпареллї — виглядають так, як колиб були зроблені циркелем і лінією. В загалї всї канали показують як найбільшу однаковість і правильність, а буває і так, що закривлені поединчі канали, скоро здвоять ся, показують ся простими.

Щоби ті канали на марсї можна видїти, треба не лиш добрих дальновидів, але також і дуже чистого та спокійного воздуха на земли. В 1888 р. удало ся було Скіяпарелльому зробити знову дуже цїкаве спостережене. Марс був тогди північним своїм бігуном звернений до землї; на его північній півкули розпочинало ся 16 лютого лїто, а 15 серпня осїнь. В днях 8, 9 і 10 мая добачив Скіяпареллї, що доокола тої части сухої землї марсової, що зве ся Елїзиюм, було множество каналів, котрі одні других перетинали і творили трикутники; в декотрих з них був один бік подвійний. Кілька давнїйших подвійних каналів були тепер поединчі, але в їх берегах показали ся тепер затоки, котрі можна було виразно доглянути; береги каналів були також темнїйші, як їх середина. Многі инші канали показали ся тепер подвійними, словом — на марсї настали були якісь надзвичайні зміни. Коли опісля в 1890 марс станув знову в догіднім положеню, многі з давнїйших, дуже виразних каналів були зовсїм щезли, инші можна було лиш дуже слабо видко, у декотрих ледви ще що був слїд якогось здвоєня, а лиш кілька були виразно подвійні. Але ось показало ся знову не бувале доси і надзвичайне з'явище. Давнїйше темне і досить правильне т. з. озеро сонця, показало ся тепер розділене як якоюсь лїнією на дві части. Так само були розділені і два другі озера: тітоньске і іменьске. Давнїйші канали, котрі впадали до озера сонця, десь пощезали і остав ся з них лиш один; за то показали ся зовсїм нові, але вже в инших місцях, а два з них повстали таки в протягу 48 годин. Було то саме в ту пору року, котра на марсї відповідае нашому серпневи. Безпосередні спостереженя не можуть нам дати нїякого, зовсїм певного поясненя анї що до їх натури, анї що-до способу їх повстаня, а що більше загадочним для нас есть їх здвоєнє; то лиш здаесь бути певною річею, а на то вказував вже давнїйше і Скіяпареллї, що канали ті та їх здвоєнє стоять в якійсь звязи з порами року на марсї. Але де не вистае само безпосереднє спостереженє, там очевидно мусить нам послужити до поясненя бодай якийсь здогад.

(Конець буде.)

ІНСЕРАТИ.

Clayton & Shuttleworth

Львів, улиця Городецка ч. 22.

поручають на сезон весняний свій **богатий склад машин і знарядів рільничих,** знаних зі знаменитої конструкциї і дуже солідного виконаня, а іменно:

плуги односкибові і многоскибові, плуги рухомі екстриопатори, підскибівці, плевники, сівники рядові о довільній скількссти і віддаленю рядів, сівники ширококидаючі, борони, вальцї і т. п.

Репарациї машин виконують ся як найліпше і найдешевше в робітни, заосмотреній в машини помічничі найновійшого систему гнані парою, по цїнах дешевих.

Ілюстровані цінники і катальоґи gratis і franco. 32

Бюро оголошень і дневників

приймае

ОГОЛОШЕНЯ

до всїх дневників

по цїнах ориґінальних.

!Новість на сьвата!

в бочівках почтових 5 кільових

Знамените 29

ВИНО СТОЛОВЕ

біле і червоне, угорске і австрийске /висилас відворотною почтою числячи по зр 2·30 разом в гарною бочівкою лише торговля

Івана Бачиньского

Львів ул. Академічна 3

Інсерати

(„оповіщеня приватні") як для „Народної Часописи" так також для „Ґазету Львівскої" принимае лиш „Бюро Дневників" **ЛЮДВИКА ПЛЬОНА**, при улици Кароля Людвика ч. 9, де також знаходить ся Експедиция місцева тих ґазет.

Ц. к. уприв. рафінерия спіритусу, фабрика руму, лїкерів і оцту

Юлїя Міколяша Наслїдників

Яков Шпрехер і Спілка

поручае найлучші розолїси, лїкери, славні горівки польскі, стару старку, руми краеві і заграничні, коняк, сливовицю і т. д.

Одинока фабрика в краю, що вирабляе спіритус без запаху і **алькоголь абсолютний** 100/100 до цілий лїчничих. 22

Склади для міста Львова:

ул. Коперніка ч. 9., в торговли Вп. Е. Рідля площа Марияцка і в головнім складї вод мінеральних улиця Кароля Людвика ч. 29.

С. Спітцер у Відни

поручае

Товари камінні і шамотові.

Плити білі і кольорові. — Насади коминкові. Комплетні уряджения для стаен і обор.

На жадане висилаемо катальоґи.

Заступники для Галичини і Буковини

Гамель і Файґель

у ЛЬВОВІ, улиця Коперніка число 21.

С. Кельсен у Відни

поручае

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненем. — Збірники на воду. — Комплетні уряджения купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ

Львів ГАМЕЛЬ і ФАЙГЕЛЬ Коперніка 21.

На жадане висилае ся катальоґи.

Поручае ся 9

торговлю вин ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера